

บทที่ 5

คำขวามลายูในภาษาไทย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับขวามลายู

ในพุทธศตวรรษที่ 18 อาณาจักรสุโขทัยได้ขยายอิทธิพลแผ่อาณาเขตครอบคลุมคาบสมุทรมลายู และมีการติดต่อสัมพันธ์กับชาวมุสลิมหลากหลายเชื้อชาติ พบหลักฐานภาษาชนะสังคโลกที่พบในอินโดนีเซีย อิหร่าน และทวีปแอฟริกา และคำว่า ตลาดปสาน ที่พบในศิลาจารึกหลักที่ 1 ต่อมาในช่วงปลายรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ปรากฏเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับชาวมุสลิมจากภูมิภาคหมู่เกาะของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ กบฏมังกะสัน เป็นชื่อมาจากคำว่า “มากัสซาร์” (Makassar)¹ ซึ่งเกิดจากการขัดผลประโยชน์กันระหว่างขุนนางต่างชาติชาวมุสลิมชาติต่าง ๆ และชาวยุโรป “แขกมังกะสัน” จึงร่วมกับขวามลายูและชาวจามก่อกบฏบริเวณเมืองธนบุรี โดยมีอาวุธประจำกายคือ กริช

สมัยอยุธยาตอนปลาย ได้ปรากฏหลักฐานทางภาษาและวรรณกรรม ซึ่งแสดงถึงการเข้ามาของชาวขวาและมลายูที่สำคัญ คือ วรรณคดีเรื่องอิเหนาและดาหลัง ผลงานพระนิพนธ์ในเจ้าฟ้าฤทธิเดชและเจ้าฟ้ามงกุฎพระราชธิดาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ แต่เดิมนั้นเรื่องอิเหนาและดาหลังเป็นนิทานพื้นบ้านของขวา นางข้าหลวงขวามลายูเชื้อสายขวาเล่าถวายพระราชธิดาทั้ง 2 พระองค์ ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เรื่องอิเหนาและดาหลังได้รับการแปลงเป็นบทละครผลงานพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1 (เรื่องอิเหนาและดาหลัง) และรัชกาลที่ 2 (เรื่องอิเหนา) ในยุคหลัง ๆ กวีได้สร้างสรรค์ผลโดยมีเค้าโครงจากเรื่องอิเหนา ทั้งบทนิราศ บทมโหรี บทสัทวา ละครพูด และละครดึกดำบรรพ์ และในยุคหลังได้มีการแปลเรื่องอิเหนาจากต้นฉบับภาษามลายูเป็นภาษาไทย เช่น หิกะยัต ปันหียี สะมิริง และอิเหนา ฉบับอารีนครา ด้วยเหตุนี้ทำให้การยืมคำจากภาษาขวามลายู เข้าสู่ภาษาและวรรณกรรมไทยด้วยเช่นกัน (ฉัฐพล จันทรงาม, 2557, หน้า 1-5)

ด้านการค้า อ่าวไทยมีเมืองท่ามากมายทั้งเล็กทั้งใหญ่ เช่น ปัตตานี พัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช และอยุธยา ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อวิถีการค้านานาชาติ มีสินค้าจากปาเขา มีเครื่องหอม ดีบุก ข้าว ซึ่งเส้นทางนี้ไม่ได้พึ่งพาลมมรสุมเท่านั้น แต่ยังมีการค้าชายฝั่ง ที่ไม่ได้อาศัยการรอคอยให้ลมมรสุมพัดพา และเส้นทางการค้าแบบข้ามคาบสมุทรด้วย นอกจากเส้นทางมะริด กุยบุรี ยังมีไทรบุรีมานครศรีธรรมราช พังงา มาถึงนครศรีธรรมราช เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐมลายูกับอยุธยาได้มีการส่งเครื่องบรรณาการ เรียกว่า บุษงามาต ซึ่งรัฐมลายูบางรัฐจะถวายให้แก่พระมหากษัตริย์ในราชธานีที่ให้เข้ามาทำการค้า ดังเช่นรัฐสุลต่านปัตตานี รัฐยะโฮร์ ไทรบุรี ที่มักส่งบรรณาการมายังอยุธยา และได้รับบรรณาการกลับไปคือข้าวเต็มเรือซึ่งถือว่าเป็นสิ่งตอบแทนที่คุ้มค่า เช่นเดียวกับในสมัยพระเพทราชา มีการส่งคณะทูตจำนวน 40 คนไปขวา เอาช่างและของมากมายไปเพื่อหวังจะซื้อม้า โดยใช้การทูตเพื่อการค้า ไม่มีการสู้รบหรือการทำสนธิสัญญาและไม่มีความต่อเนื่อง (ธีรวดี ณ ป้อมเพชร, 2555)

¹ กลุ่มคนผู้พูดภาษาตระกูลมลายู-พอลีนีเซียน มีถิ่นฐานเดิมบริเวณตอนใต้ของเกาะสุลาเวสี ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะขวา

ในสมัยแรกสถาปนากรุงเทพมหานคร ชาว-มลายู ยังถูกกล่าวถึงในแง่ลบที่ว่าเป็นกลุ่มคนพื้นเมืองเดิมที่อาศัยในกรุงเทพฯ ยุคแรก คนกลุ่มนี้ยังไม่รู้ชื่อเรียกตัวเองว่าอะไรบ้าง แต่มีร่องรอยทางวัฒนธรรมซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มนี้มีหลายตระกูลภาษาปะปนกัน เช่น มาเลย์ - จาม ชาว-มลายู ตระกูลมอญ-เขมร ตระกูลลาว-ไทย ภายหลังยังมีตระกูลจีน-ทิเบตเข้ามาผสมด้วย ซึ่งคนพื้นเมืองดั้งเดิมนี้ถูกคนอยุธยาคนนั้นเรียกชื่อ (ในกฎมนเทียรบาล) ว่า “แขกขอมลาวพม่าเมงมอญมสุมแสงจันทามชา... และถูกเรียกรวมว่า ชาวสยาม ซึ่งแขกเป็นคำรวม ๆ ที่หมายถึงคนที่นับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู กับอิสลาม แต่ความหมายในที่นี้เป็นพวกมุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลาม มีทั้งมาเลย์-จาม หรือชาว-มลายู อาหรับ-เปอร์เซีย ส่วนชาว หมายถึงชาวจากเกาะชวา ในอินโดนีเซีย (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2562)

2. ลักษณะภาษาชาว-มลายู

ภาษาชวาเป็นภาษาที่ใช้ในเกาะชวาของประเทศอินโดนีเซีย แม้ว่าในประเทศอินโดนีเซียมีกลุ่มชาติพันธุ์ใหญ่ ๆ อาศัยอยู่กว่า 10 กลุ่มชาติพันธุ์ แต่มีเพียง 2 ชาติพันธุ์ที่มีตัวอักษรเป็นของตนเอง คือชวา และบาหลี่

ตัวอักษรของชวาพัฒนามาจากอักษรปัลลวะ ต่อมาพัฒนามาเป็นอักษรกวิ ซึ่งคำว่า กวิ หมายถึงผู้เขียน ภายหลังใช้หมายถึงอักษรชวาโบราณ ซึ่งพบภาษาชวาโบราณในจารึกส่วนใหญ่จะเป็นภาษาสันสกฤต หลักหนึ่งพบที่ลิกอร์ (Ligor) ภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเป็นจารึกวัดเสมาเมือง นครศรีธรรมราช สร้างโดยกษัตริย์อาณาจักรศรีวิชัย ใน ค.ศ. 775 ต่อมาสมัยอาณาจักรมัชปาหิต (ค.ศ. 1250-1450) พบว่ามีอักษรหลากหลายรูปแบบ พัฒนาแตกต่างกันตามแต่ละท้องถิ่น และปลายคริสต์ศตวรรษที่ 8 ชวานิยมใช้อักษรนาครีเพื่อจารหลักธรรมบนป้ายดินเหนียวใส่ไว้ในสถูป มีข้อความว่า “เย เหตุ ปรภาวา ธรรม...” แต่หลังจากนั้นพบจารึกที่มีอายุอยู่ในช่วง ค.ศ. 1450 น้อยมาก อีกทั้งเวลาต่อมาอินโดนีเซียอยู่ในยุคมืด ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการบุกรุกของโปรตุเกส จนกระทั่งสิ้นคริสต์ศตวรรษที่ 16 และหลังจากยุคมืดก็มีการใช้อักษรชวาแบบใหม่ ซึ่งเป็นอักษรที่ยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบันโดยมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก

ตัวอย่างตัวอักษรภาษาชวา

ตัวเลข

0	ᮊᮧ	ᮊᮥ	ᮊᮦ	ᮊᮧ	ᮊᮨ	ᮊᮩ	ᮊ᮪	ᮊ᮫	ᮊᮬ
nol	siji / eka	loro / dwi	têlu / tri	papat / catur	lima / panyca	ênêm / sad	pitu / sapta	wolu / aṣṭa	sanga / nawa
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Akṣara wyanjana (consonants)

ဟ	န	ဇ	ဃ	က	င	တ	ဆ	ဗ	လ
ha, -	na	ca	ra	ka	da	ta	sa	wa	la
[ha/Ø]	[na]	[ca]	[ra]	[ka]	[da]	[ta]	[sa]	[wa]	[la]

ပ	ဖ	ဇ	ယ	ဂ	မ	ဂ	ဗ	တ	န
pa	ḍa/dha	ja	ya	nya	ma	ga	ba	ṭa/tha	nga
[pa]	[ḍa]	[ja]	[ja]	[ɲa]	[ma]	[ga]	[ba]	[ta]	[ɲa]

Other akṣara carakan and pasangan

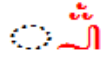

ဓ	ဆ	ဂ
śa	ṣa	ṇa
[ʃa]	[ʃa]	[ɲa]

ตัวอักษรตำแหน่งพยัญชนะสะกด

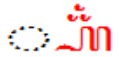

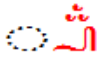

ဃ	ဂ	န	င	တ	ဒ	ပ	ဗ	တ	န	ဗ
ca	ra	ka	da	ta	pa	ḍa	ja	nya	ga	ba
[ca]	[ra]	[ka]	[da]	[ta]	[pa]	[ḍa]	[ja]	[ɲa]	[ga]	[ba]

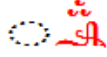

ตัวอักษรที่สร้างขึ้นเพิ่มเติมสำหรับการบันทึกคำที่มาจากภาษาอื่น ๆ

for Latin sounds

ฝั	ควา	วั	แซ
			
fa/va	qa	va	za
[fa/va]	[qa]	[va]	[za]

for Arabic sounds

แซ	หัท	ตัท	แต	ฝั	ฝั	ควา
						
(z) za	(ح) ha	(ط) ta	(ع) 'a	(ف) fa	(ص) sa	qa
[za]	[ha]	[t ^ʰ a]	[ʔa]	[fa]	[s ^ʰ a]	[qa]

ฝั	ฝั	แต	แต	แซ	ถัท
					
(ث) sa	(خ) kha	za (s)	(ض) da	(ط) za	(غ) ga
[θa]	[xa]	[ða]	[ð ^ʰ a]	[ð ^ʰ a]	[ɣa]

for Chinese sounds

เหต	เส	ซย	ย	หเว	เน
the	se	syo	yo	hwe	nie

ตัวอักษรแสดงเสียงสระ

a	ā	ê	êu	i	ī	e	ai
[a]	[a:]	[ə]	[ɤ]	[i]	[i:]	[e]	[ai]
ka	kā	kê	kêu	ki	kī	ke	kai
rê	rēu	lê	lêu	u	ū	o	au
[rə]	[rɤ]	[lə]	[lɤ]	[u]	[u:]	[o]	[a.u]
krê	krêu	klê	klêu	ku	kū	ko	kau

เครื่องหมายต่าง ๆ ในภาษาชวา

	cêcak têlu	appears on new letters		pada guru	introduces a letter without indicating a rank distinction
	pada pangkat	colon / quotation marks / designates numerals		pada andap	introduces a letter to a person of lower rank
	pada lingsa	comma / abbreviates the names		pada madya	introduces a letter to a person of equal rank
	pada lungsi	full stop / period		pada luhur	introduces a letter to a person of higher rank
	pada tirta tumetes	indicates a correction of a misquote in the Yogyakarta		pada panyacak	ends a letter
	pada isen-isen	indicates a correction of a misquote in the Surakarta		purwapada	introduces poem
	pada piseleh	parenthesis		madyapada	demarcates a new song within a poem
	pada adég	for attention		wasana-pada	ends a poem
	pada adég-adég	begins a paragraph or section		rêrénggan	marks a title

ภาพจาก https://scriptoq.com/tools/indic_reference/index.php?view=reference&filter=javanese

พยัญชนะภาษามลายู

อักษรพยัญชนะของภาษามลายูใช้รูปอักษรโรมัน มี 26 ตัว เหมือนภาษาอังกฤษ รวมกับอักษรคู่ที่ถูกประดิษฐ์ขึ้นมาเพื่อแทนเสียงอื่นอีก 5 ตัว คือ Gh Kh Ng Ny และ Sy รวมเป็น 31 ตัว (พยัญชนะ 26 ตัว สระ 5 ตัว) ดังนี้

- B (b) ตรงกับ บ
- C (c) ตรงกับ จ,ช
- D (d) ตรงกับ ด
- F (f) ตรงกับ ฟ
- G (g) ตรงกับ ก (เสียง Gun ในภาษาอังกฤษ)²
- Gh (gh) ตรงกับ ฎ (เป็นเสียงในภาษาอาหรับ)
- H (h) ตรงกับ ฮ
- J (j) ตรงกับเสียง ย (เสียง jark ในภาษาอังกฤษ)
- K (k) ตรงกับเสียง ก
- K (kh) ตรงกับเสียง ค
- L (l) ตรงกับเสียง ล
- M (m) ตรงกับเสียง ม
- N (n) ตรงกับเสียง น
- Ng (ng) ตรงกับเสียง ง
- Ny (ny) ตรงกับเสียง ณ
- P (p) ตรงกับเสียง ป
- Q (q) ตรงกับเสียง ก
- R (r) ตรงกับ ร
- S (s) ตรงกับ ซ ส
- Sy (sy) ตรงกับ ซ
- T (t) ตรงกับ ต
- V (v) ตรงกับ ว
- W (w) ตรงกับ ว
- X (x) ตรงกับ ซ

² แปลก ศิลปกรรมพิเศษ (2529) กล่าวถึงเสียง g ตรงกับ ก ในภาษาไทย แต่ใส่ท้ายพยางค์เพื่อให้เสียงสระข้างหน้าสั้นลง ไม่ได้ออกเสียงแม่ก เสียง h ตรงกับ ห ออกเสียง ฮ และเมื่ออยู่หลังคำก็เป็นตัวสะกดด้วย โดยออกเสียงหายใจแรง ๆ ตามไป และเสียง R (r) ตรงกับ ร แต่เมื่ออยู่หลังคำให้รัวสั้นเล็กน้อยตามไป ไม่เป็นตัวสะกดแม่กนแบบไทย

Y (y) ตรงกับ ย

Z (z) ตรงกับ ซ

ปัจจุบันภาษามลายูเปลี่ยนพยัญชนะ และสระแตกต่างไปจากที่ชาวอังกฤษกำหนดไว้เป็นบางส่วน ทำให้อ่านยากขึ้น

สระภาษามลายู

สระในภาษามลายูสามารถจัดกลุ่มได้ 2 กลุ่มคือสระเดี่ยวและสระประสม ดังนี้

สระเดี่ยวเขียนได้ 5 รูป 6 เสียง ได้แก่

A (a) ตรงกับเสียง อา

E (e) (Talling) ตรงกับเสียง เอ (ตาลิง)

E (e) (Pepet) ตรงกับเสียง เออ (เปอเปิด)

I (i) ตรงกับเสียง อี

O (o) ตรงกับเสียง โอ

U (u) ตรงกับเสียง อุ

สระประสม

สระประสมในภาษามลายูมี 3 รูป ได้แก่

AI (ai) ตรงกับเสียง ไ-

AU (au) ตรงกับเสียง เ-

OI (oi) ตรงกับเสียง โย

3. ลักษณะของภาษาชวา-มลายู เปรียบเทียบกับภาษาไทย

วัลยา ช่างขวัญยืน. (2549: 226-227) กล่าวถึงข้อแตกต่างบางประการของลักษณะภาษาชวา-มลายู เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทย ไว้ดังนี้

1) คำพื้นฐานของภาษาชวา-มลายูส่วนใหญ่เป็นคำสองพยางค์ เช่น bapa หมายถึง พ่อ, emak หมายถึง แม่, anak หมายถึง ลูก, makan หมายถึง กิน คำพยางค์เดียวมีจำนวนน้อยมาก ส่วนภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด คำดั้งเดิมซึ่งเป็นคำพื้นฐานจึงเป็นคำพยางค์เดียว เช่น พ่อ แม่ ลูก กิน เป็นต้น

2) ภาษาชวา-มลายูไม่มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ หากต้องยืมคำที่มีเสียงควบกล้ำจากภาษาอื่นไปใช้ จะตัดแปลงให้เป็นคำ 2 พยางค์ โดยแทรกเสียงสระระหว่างพยัญชนะควบกล้ำนั้น เช่น

class (ยืมจากภาษาอังกฤษ) เป็น kelas

nidra (ยืมจากภาษาสันสกฤต) เป็น nidera

ส่วนภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะหลายเสียงที่สามารถควบกล้ำกับเสียง ร ล ว ให้เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำได้ถึง 11 คู่

3) ภาษาชวา-มลายูมีการเติมหน้าคำด้วยหน่วยคำเติมหน้า (prefix) และหน่วยคำเติมหลัง (suffix) เพื่อให้เกิดคำใหม่มีความหมายใหม่ เช่น

ajar หมายถึง ประพฤติ เป็น mengajar หมายถึง สอน,

belajar หมายถึง เรียน,

pelajar หมายถึง นักเรียน,

pelajaran หมายถึง บทเรียน

ส่วนภาษาไทยเป็นภาษาคำโดดจึงไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเพื่อสร้างคำใหม่ขึ้นใช้ หรือเพื่อประโยชน์ในการแสดงลักษณะและหน้าที่ทางไวยากรณ์

4) ภาษาชวา-มลายูไม่ใช่ภาษาวรรณยุกต์ (non-tonal language) หมายความว่าเมื่อระดับเสียงในแต่ละคำเปลี่ยนไป ความหมายของคำก็ยังคงเดิม ส่วนภาษาไทยเป็นภาษาวรรณยุกต์ (tonal language) เสียงวรรณยุกต์ในแต่ละคำมีส่วนสำคัญในการกำหนดความหมายของคำนั้น ๆ เมื่อเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนด้วย

4. ลักษณะคำชวา-มลายูที่ปรากฏในภาษาไทย

ถึงแม้ว่าภาษาชวา-มลายูจะมีความแตกต่างจากภาษาไทยอย่างชัดเจน แต่ความแตกต่างนี้มีใช่อุปสรรคในการยืมคำภาษาชวา-มลายูมาใช้ในภาษาไทย เนื่องด้วยเมื่อไทยนำคำยืมภาษาต่างประเทศมาใช้มักพบว่าการเปลี่ยนแปลงคำที่ยืมให้เหมาะสมกับการออกเสียงพูดของเจ้าของภาษา เช่นเดียวการยืมภาษาชวา-มลายูเข้าสู่ภาษาไทย พบลักษณะคำชวา-มลายูที่ปรากฏในภาษาไทย ดังนี้

1. การทับศัพท์

กูเรา, กูเลา หมายถึง ชื่อปลาทะเลและน้ำกร่อยชนิดหนึ่ง มาจาก kurau

สาคู หมายถึง ต้นไม้จำพวกปาล์ม ใช้ใส่ในทำลำต้นทำแปง มาจาก sagu

มัสยิด หมายถึง ที่ประชุมทำศาสนกิจของมุสลิม มาจาก masjid

บ่าบ่า หมายถึง คำเรียกชายที่เป็นลูกครึ่งจีนกับมลายูและอินโดนีเซีย มาจาก baba

บูดู หมายถึง น้ำปลาหมัก ใช้ปรุงเป็นเครื่องจิ้มและราดข้าวยำ มาจาก budu

2. การยืมโดยการเปลี่ยนแปลงเสียง

2.1 เปลี่ยนเสียงพยัญชนะ

กระแฆง หมายถึง เครื่องบังแดดฝนชั่วคราว เย็บด้วยใบเตยหรือใบจาก (มาจาก kajang)

กระดั่งงา หมายถึง ชื่อต้นกระดั่งงา (มาจาก kananga)

กระพัน หมายถึง ทนทานต่อศัตรูร้าย (มาจาก kébal)

รองเง็ง หมายถึง ศิลปะการแสดงแบบหนึ่งของชาวมุสลิมภาคใต้ เป็นการเต้นรำคู่ชายหญิง และร้องเพลงคลอไปด้วย(มาจาก ronggeng)

ภูเก็ต หมายถึง ชื่อจังหวัด (มาจาก bukit แปลว่า เขา)

2.2 เปลี่ยนเสียงสระ

กะละแม หมายถึง ชื่อขนม (มาจาก kélamai} gélamai กะละไม)

กุญแจ	หมายถึง	เครื่องสำหรับใส่ประตูหน้าต่าง เป็นต้น (มาจาก kunchi)
-------	---------	--

สลัด	หมายถึง	โจรสลัดเรือกลางทะเล (มาจาก sélat)
------	---------	-----------------------------------

อูรังอุตัง	หมายถึง	ชื่อลิงขนาดใหญ่ชนิด รูปร่างคล้ายคน
------------	---------	------------------------------------

ขนลำตัวยาวสีน้ำตาลแดง แขนยาว ขาสั้นและค่อนข้างเล็ก มีถิ่นกำเนิดเฉพาะในเกาะ สุมาตราและเกาะ บอร์เนียวเท่านั้น (มาจาก orang utang)

มังคุด	หมายถึง	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ผลเมื่อแก่เนื้อในขาว รสหวานอมเปรี้ยว (มาจาก manggis, manggustan)
--------	---------	--

2.3 การเพิ่มเสียง

2.3.1 เพิ่มพยางค์

กะรัง	หมายถึง	ปะการัง (มาจาก karang)
-------	---------	------------------------

สะตอหมั่น	หมายถึง	สวน (มาจาก taman)
-----------	---------	-------------------

ประรูกล	หมายถึง	การชื่นใจ การข่มขืน “พระเป็นดาหลังไปเล่นงาน ก็เห็นองค์เยาวมาลย์พระบุตรี พระลอบลักขึ้นไปประรูกล จนได้ภิรมย์สมศรี” (มาจาก rogol)
---------	---------	--

2.3.2 เพิ่มเสียงพยัญชนะ

จำปาตะ	หมายถึง	ชื่อขนุนชนิดหนึ่งมียวงหนา สีเหลืองเจือแดง คล้ายสีดอกจำปา, ถิ่นใต้เรียกไม้ต้นชนิดหนึ่ง (มาจาก chempedak)
--------	---------	---

น้อยหน้า	หมายถึง	ไม้พุ่มขนาดเล็ก ผลมีผิวฉ่ำเป็นตา ๆ เนื้อหนา รสหวาน มีเมล็ดมากแต่ละเมล็ดมีเนื้อสีขาวหุ้มอยู่ (มาจาก nona)
----------	---------	--

2.3.3 เพิ่มเสียงวรรณยุกต์

ละหาร	หมายถึง	ห้วงน้ำ มาจาก lahar
-------	---------	---------------------

บุหลัน	หมายถึง	พระจันทร์ มาจาก buran
--------	---------	-----------------------

บาหยัน	หมายถึง	ชื่อพี่เลี้ยงนางบุษบา มาจาก bayan
--------	---------	-----------------------------------

อัสถุแดหวา	หมายถึง	เทวดาซึ่งเป็นต้นสกุล มาจาก asaldewa
------------	---------	-------------------------------------

สลุด	หมายถึง	ตม, โคลนเลน พบในเรื่องพระอภัยมณี “เที่ยวกัดกินดินสลุดที่ผุดลอย” (มาจาก sélut)
------	---------	---

2.4 การตัดเสียง

2.4.1 ตัดพยางค์

กำยาน	หมายถึง	วัตถุเครื่องหอมชนิดหนึ่ง (มาจาก kéményan กะมะณัน)
-------	---------	---

คง	หมายถึง	ข้าวโพด (ใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้ มาจาก jakong)
----	---------	--

ทุเรียน	หมายถึง	ชื่อผลไม้ชนิดหนึ่ง (มาจาก durian ดุรี “หนาม”, ดุเรียน “ผลไม้หนาม”)
---------	---------	--

พัททยา หมายถึง ชื่อลมที่พัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทางทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือ (มาจาก barat daya)

2.4.2 ตัดเสียงพยัญชนะ

สละ หมายถึง ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง เหมือนระกำแต่ผลมี รสหวาน (มาจาก salak)

กะละปังกา, กัลปังกา หมายถึง ชื่อสัตว์ทะเลไม่มีกระดูกสันหลังหลาย ชนิด (มาจาก kalam pangha)

2.4.3 ตัดเสียงสระ

กิ้ง หมายถึง อาการอย่างของกลมพลิกเลื่อนไปตามพื้น (มา จาก giling ว่า มวน, บด)

2.5 การลากเข้าความ

หนึ่งหัด หมายถึง เป็นใหญ่ มาจาก ningrat
 ธรณีประตู หมายถึง ไม้รองรับกรอบเข็ดหน้าหรือวงกบประตู มีรูสำหรับรับ เตียบานประตู และมีรูสำหรับลงลิ้มหรือลงกลอน เช่น ธรณีประตูโบสถ์ ปัจจุบันเรียกไม้รองรับประตูว่า ธรณี ประตู (มาจาก dern)

ไฉน หมายถึง ชื่อปี่ชนิดหนึ่ง มีรูปร่างเหมือนปี่ชวา แต่ขนาดเล็กกว่า มาก เรียก อีกอย่างว่า สรไน (ชวา-มลายูยืมมาจากภาษาเปอร์เซียว่า serunai)

ม้าย่อง หมายถึง ชื่อเพลงไทยทำนองหนึ่ง (มาจาก lagu ma'yong เป็น ชื่อการแสดงมหรสพอย่างหนึ่งของชาวมลายู คล้ายการแสดงมโนราห์ สมัยก่อนแพร่หลายมาก)

3. การเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย

3.1 ความหมายคงเดิม

ความหมายคงเดิม หมายถึง การยืมคำชวา-มลายูมาใช้ในภาษาไทย และยังคงใช้ใน ความหมายเหมือนเดิมที่ปรากฏในภาษาชวา-มลายู ตัวอย่าง

กะลุมพี	หมายถึง	ชื่อปาล์มชนิดหนึ่ง ผลเป็นช่อใหญ่ และแน่น ยางเหนียวใช้ติด กระดาษแทนกาวได้
คง	หมายถึง	ข้าวโพด ใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้
ไฉน	หมายถึง	ชื่อปี่ชนิดหนึ่ง มีรูปร่างเหมือนปี่ชวา แต่ขนาดเล็กกว่ามาก
บุหรารำไป	หมายถึง	ดอกไม้ชนิดต่าง ๆ นำมาปรุงด้วยเครื่องหอมแล้วบรรจุในถุงผ้า โปรงเล็ก ๆ ทำเป็นรูปร่างต่าง ๆ
บุหลัน	หมายถึง	เดือน, ดวงเดือน, พระจันทร์

3.2 ความหมายแคบเข้า

ความหมายแคบเข้า หมายถึง การยืมคำชาว-มลายูมาใช้ในภาษาไทย ซึ่งแต่เดิมนั้นมีความหมายกว้าง แต่ไทยนำมาใช้ในความหมายที่จำกัดให้แคบลง หรือเป็นความหมายที่เฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น ตัวอย่าง

กะปะ	ความหมายเดิม	ชื่ออย่างเดียวกัน มีหลายชนิด
	ความหมายใหม่	ชื่อพืชชนิดหนึ่ง หัวรูปสามเหลี่ยม มีชุกชุมทางปักษ์ใต้
กุญแจ	ความหมายเดิม	ช่องหรือรูกุญแจ, สวิตซ์ไฟฟ้า
	ความหมายใหม่	เครื่องสำหรับใส่ประตูหน้าต่าง เป็นต้น
กุด้ง	ความหมายเดิม	โรงงาน, โรงเก็บของ, ร้านขายของ
	ความหมายใหม่	โรงเก็บสินค้าหรือสิ่งของ, โกดังก็เรียก
ชมพู	ความหมายเดิม	คำเรียกพรรณไม้หลายอย่าง เช่น jambu air mawar = ชมพู, jambu golok = มะม่วงหิมพานต์
	ความหมายใหม่	ชื่อพรรณไม้จำพวกหนึ่ง ผลกินได้
ปะหนัน	ความหมายเดิม	ชื่อไม้จำพวกเตย รวมทั้งต้นลำเจียกด้วย
	ความหมายใหม่	ดอกลำเจียก
โสร่ง	ความหมายเดิม	ผ้าถุงสำหรับนุ่ง, ผ้าคลุม(แก้อ้อ). ผักดาบ, ซอง
	ความหมายใหม่	ผ้านุ่งเป็นถุงมีลวดลายต่าง ๆ อย่างชาวชวามลายู

3.3 ความหมายกว้างออก

ความหมายกว้างออก หมายถึง การยืมคำชาว-มลายูมาใช้ในภาษาไทย ซึ่งแต่เดิมนั้นอาจมีความหมายเดียว หรืออาจเป็นความหมายที่เฉพาะเจาะจง แต่ไทยนำมาใช้ในโดยเพิ่มความหมายมากกว่าเดิม หรือใช้ในความหมายที่กว้างยิ่งขึ้น ตัวอย่าง

กระแซง	ความหมายเดิม	แผงสำหรับคลุมเรือหรือรถ เย็บด้วยใบไม้
	ความหมายใหม่	เครื่องบังแดดฝนชั่วคราว เย็บด้วยใบเตยหรือใบจาก, ชื่อเรือบรรทุกชนิดหนึ่ง ใช้กระแซงทำเป็นประทุน เรียกว่า เรือกระแซง
กระดั่งงา	ความหมายเดิม	ชื่อต้นกระดั่งงา
	ความหมายใหม่	ชื่อไม้ดอกมี 6 กลีบ ดอกใช้กลั่นน้ำมันหอมได้ ใช้เรียกพันธุ์ไม้อื่นที่อยู่ในวงศ์ด้วย เช่น กระดั่งงาสงขลา
กลิ้ง	ความหมายเดิม	มวน, บด
	ความหมายใหม่	อาการอย่างของกลมพลิกเลื่อนไปตามพื้น, พลิกแพลงเอาตัวรอด
บุหร่ง	ความหมายเดิม	นก
	ความหมายใหม่	นก, นกยูง
ริดสีดวง	ความหมายเดิม	แผลเน่าเปื่อยในรูจมูก
	ความหมายใหม่	ชื่อโรค เกิดในช่องตา จมูก และทวารหนัก

3.4 ความหมายย้ายที่

ความหมายย้ายที่ หมายถึง การยืมคำชวา-มลายูมาใช้ในภาษาไทย ซึ่งแต่เดิมคำนั้นมี ความหมายหนึ่ง แต่ไทยนำมาใช้ในอีกความหมายหนึ่ง อาจเป็นความหมายที่ดีขึ้น หรือความหมายเลวลง หรือ อาจจะเป็นความหมายกลาง ๆ ที่แตกต่างจากความหมายเดิมก็ได้

กะรัง	เดิมหมายถึง	หินกะรัง
	ความหมายใหม่	ปะการัง
เบตง	เดิมหมายถึง	ใหญ่ (ใช้กับไม้ไผ่, อ้อย)
	ความหมายใหม่	ชื่ออำเภอหนึ่งในจังหวัดยะลา
เบ้าหลุด	เดิมหมายถึง	วันเกิดของพระนาบีมุหะหมัด และมีเพลง lagu maulud เป็น เพลงที่ใช้ร้องสวดในพิธีเฉลิมฉลองวันเกิดของพระนาบีมุหะหมัด
	ความหมายใหม่	ชื่อเพลงไทยทำนองหนึ่ง
ยี่เก, ลิเก	เดิมหมายถึง	การสวดสรรเสริญพระเจ้า การสวดของผู้เลื่อมใสในอิเหนา ของพระเจ้า มีการโยกตัวเป็นจังหวะเข้ากับบทที่สวด
	ความหมายใหม่	การเล่นชนิดหนึ่งมาจากชาวมลายู
สลัด	เดิมหมายถึง	ช่องแคบ
	ความหมายใหม่	โจรสลัดปล้นเรือกลางทะเล

5. คำยืมภาษาชวา-มลายูในภาษาไทย

การยืมคำภาษาชวา-มลายูเข้ามาใช้ร่วมกับคำในภาษาไทย มีทั้งที่ปรากฏเป็นคำศัพท์ทั่วไปใน ชีวิตประจำวัน และคำศัพท์ที่ปรากฏในวรรณคดี สามารถจำแนกวงศัพท์ได้ ดังนี้

1. คำเกี่ยวกับสถานที่และลักษณะภูมิประเทศ

กำพง	หมายถึง	ตำบล (มาจาก kampong กัมปง)
กำมั่งละการ	หมายถึง	ตำหนัก
กำมั่งวิลิต	หมายถึง	ตำหนักในสระ
กุดัง	หมายถึง	โรงเก็บสินค้าหรือสิ่งของ, โกดังก็เรียก (มาจาก gudang)
กูหนุง	หมายถึง	เขาสูง (มาจาก gunung)
ควน	หมายถึง	เนิน, เขาดิน (มาจาก gual, guar)
นคินทร, นคินทร์	หมายถึง	เขาใหญ่ “นคินทรราชวงกต” (มหาเวทสันดรชาดก กัณฑ์ชูชก)
บายสุหรี่	หมายถึง	สระน้ำ
เบตง	หมายถึง	ชื่ออำเภอหนึ่งในจังหวัดยะลา (มาจาก béton)
ภูเก็ต	หมายถึง	ชื่อจังหวัด (มาจาก ม. bukit แปลว่า เขา)
มันดี	หมายถึง	ที่อาบน้ำ, การอาบน้ำ
ยะกะตรา	หมายถึง	ชื่อเมืองในชวา เขียนแบบฮอลันดาว่า Djakarta โบราณเรียก

		กะหลาป่า พบในนิราศลอนดอน “เป็นบ้านเมืองพันธุ์พงศ์องค์ อิเหนา ชื่อบุรียะกะตราชวาเนา” (มาจาก Jakarta)
ยะลา	หมายถึง	ชื่อจังหวัดในภาคใต้ (มาจาก Jala หมายถึง แห่ ตาข่าย ในภาษา สันสกฤต มลายูยืมมาแล้วออกเสียงเป็น ซาลา)
ละงิด, ลางงิด	หมายถึง	ฟ้า, ชั้นเทวดา
ละหาร	หมายถึง	ห้วงน้ำ (มาจาก lahar)
สะตาหมัน	หมายถึง	สวน

2. คำเรียกชื่อพืช

กระจุต	หมายถึง	ชื่อพรรณไม้ ใช้สานเสื่อหรือกระสอบ (มาจาก kerchut กระจุต)
กระดั่งงา	หมายถึง	ชื่อต้นกระดั่งงา (มาจาก กะนังงา)
กระท่อม	หมายถึง	ชื่อไม้ยืนต้นขนาดกลาง ใบเมื่อเคี้ยวจะรู้สึกเมา (ม. keton)
กระปรอก	หมายถึง	นุ่น (มาจาก กระปือก ว่า ต้นนุ่น)
กะลุมพี	หมายถึง	ชื่อปาล์มชนิดหนึ่ง ผลเป็นช่อใหญ่ และแน่นกว่าช่อระกำ ยาง เหนียวใช้ติดกระดาษแทนกาวได้ ปกษีใต้เรียก หลุมพีหรือลุมพี (มาจาก ม. kélubi)
การะบุหนิง	หมายถึง	ดอกแก้ว (มาจาก Kémuning)
กาลัด	หมายถึง	แก้วหู, สายหยุด
คง	หมายถึง	ข้าวโพด (ใช้ในภาษาไทยถิ่นใต้ มาจาก jakong)
จินดาหนา	หมายถึง	ต้นจันทน์ (มาจาก chéndana ซึ่งชวา-มลายูยืมจากสันสกฤต)
ตลิ่ง	หมายถึง	ต้นอัญชัน
นนตรา	หมายถึง	ต้นกระถิน
บุตรีตระสุม	หมายถึง	ต้นนางแย้ม
บุษยามินตรา	หมายถึง	พุทธรักษา
บุหงา	หมายถึง	ดอกไม้ชนิดต่าง ๆ ประดับด้วยเครื่องหอมแล้วบรรจุในถุงผ้าโปร่ง เล็ก ๆ ทำเป็นรูปร่างต่าง ๆ ตัดคำมาจากคำว่า บุหงารำไป (มาจาก bunga)
บุหงาประหงัน	หมายถึง	ดอกพุทธรักษา
บุหงามลาซอ	หมายถึง	ดอกมะลิลา
ปะหนัน	หมายถึง	ดอกลำเจียก (มาจาก pandan)
ปานิเยน	หมายถึง	กระดั่งงาจีน
มะลารอกัน	หมายถึง	มะลิซ้อน
มะวาร, มาวาร	หมายถึง	กุหลาบ

มังหัง	หมายถึง	ดอกมะพร้าว
มายัง	หมายถึง	ดอกหมาก
มาลาตี	หมายถึง	มะลิชนิดหนึ่ง
มิรันตี	หมายถึง	ต้นดาวเรือง
ยังกาหลา	หมายถึง	ต้นมะตาด
สะการะตาหฺรา	หมายถึง	ดอกกรรณิการ
สาคุ	หมายถึง	ต้นไม้ชนิดหนึ่งในจำพวกปาล์ม ใช้ใส่ในลำต้นทำแบ่งเรียกว่า แบ่ง สาคุ (มาจาก sagu)
สาร์ระวารี	หมายถึง	ดอกการะเกด
สาร์ระสะมา	หมายถึง	ดอกชมพู
หุหิงหัง	หมายถึง	ดอกบานไม่รู้โรย
อาร์ม	หมายถึง	ต้นชมพู่น้ำดอกไม้

3. คำเรียกชื่ออาหาร

ข้าวต้ม	หมายถึง	ข้าวเหนียวที่ห่อใบไม้ เช่นใบตองหรือใบมะพร้าว แล้วต้มหรือึ่งให้ สุก (มาจาก ketupat)
วารุณ	หมายถึง	น้ำดอกไม้
สะเต๊ะ	หมายถึง	ชื่ออาหารชนิดหนึ่ง ใช้เนื้อหมูหรือเนื้อวัวเป็นต้น ที่ปรุงรสแล้ว เสียบไม้ย่างไฟ กินกับน้ำจิ้มและอาจาด
อาระ	หมายถึง	เหล้า

4. คำเรียกชื่อสัตว์

กะพง	หมายถึง	ชื่อปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง อยู่ได้ทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม (มาจาก ikan kembong)
กระ	หมายถึง	เต่าทะเลชนิดหนึ่ง (มาจาก karah การะห)
กระจง	หมายถึง	ชื่อสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม เป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องที่เล็กที่สุด (มาจาก kanchil กันจิล)
กระตั่ว	หมายถึง	ชื่อนกชนิดหนึ่งโตกว่านกแก้ว (มาจาก kakatua)
กระปือ	หมายถึง	ควาย (มาจาก kərbau กระเบา)
กะปะ	หมายถึง	ชื่องูพิษชนิดหนึ่ง หัวรูปสามเหลี่ยม มีชุกชุมทางปักษ์ใต้ (มาจาก ular kapak)
กะรัง	หมายถึง	ปะการัง (มาจาก karang)

กะละปังกา, กัลปังกา	หมายถึง	ชื่อสัตว์ทะเลไม่มีกระดูกสันหลังหลายชนิด (มาจาก kalam pangha)
กูเรา	หมายถึง	ปลาชนิดหนึ่ง
ละลัด	หมายถึง	แมลงวัน
อูรังอูตัง	หมายถึง	ชื่อลิงขนาดใหญ่ชนิด รูปร่างคล้ายคน ขนลำตัวยาวสีน้ำตาลแดง แขนยาว ขาสั้นและค่อนข้างเล็ก มีถิ่นกำเนิดเฉพาะในเกาะสุมาตราและเกาะบอร์เนียวเท่านั้น (มาจาก orang utang)
อุสา	หมายถึง	เนื้อสมัน

5. คำเรียกชื่อผลไม้

จำปาตะ	หมายถึง	ชื่อขนุนชนิดหนึ่ง มีวงหอนาสีเหลืองเจือแดง คล้ายสีดอกจำปา, ถิ่นใต้เรียกไม้ต้นชนิดหนึ่ง (มาจาก chempédak)
ชมพู่	หมายถึง	ชื่อพรรณไม้จำพวกหนึ่ง (ชวา-มลายูยืมมาจากสันสกฤตว่า jambu)
ทุเรียน	หมายถึง	ชื่อผลไม้ชนิดหนึ่ง (มาจาก ดุรี “หนาม”, ดุริยัน “ผลไม้มีหนาม”)
น้อยหน่า	หมายถึง	ไม้พุ่มขนาดเล็ก ผลมีผิวฉูดเป็นตา ๆ เนื้อหนา รสหวาน มีเมล็ดมาก แต่ละเมล็ดมีเนื้อสีขาวหุ้มอยู่ (มาจาก nona)
มังคุด	หมายถึง	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ผลเมื่อแก่เนื้อในขาว รสหวานอมเปรี้ยว (มาจาก manggis, manggustan)
ล้งสาด, ลางสาด	หมายถึง	ชื่อไม้ต้น มีผลกลม ออกเป็นพวง กินได้
สละ	หมายถึง	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง เหมือนระกำแต่ผลมีรสหวาน (มาจาก salak)

6. คำแสดงกิริยาอาการ

กระตอก	หมายถึง	กระแทกขึ้นกระแทกลง, กำแน่นแล้วรูดขึ้นรูดลง, ทำให้ทะลัก “กระตอกเลือดกระแทกล้มกระดิกตื่น” (ในขุนช้างขุนแผน) (มาจาก กระตอก)
กระสัน	หมายถึง	กระวนกระวายในกาม (มาจาก gasang คาสัง)
กิ้ง	หมายถึง	อาการอย่างของกลมพลิกเลื่อนไปตามพื้น (มาจาก giling ว่า มวน, บด)
กะละแม	หมายถึง	ชื่อขนม (มาจาก กะละไม)
ขยิบ	หมายถึง	ทำหลับตาแล้วลืมโดยเร็วครั้งหนึ่ง (มาจาก kéjip)
ตีปา	หมายถึง	ตก
ตุนาหงัน	หมายถึง	หมั่นไว้เพื่อแต่งงาน (มาจาก tunangan)

โด้หลง	หมายถึง	สงเคราะห์, ช่วย (มาจาก tolong ว่า การช่วย, การช่วยเหลือ)
บันทึง	หมายถึง	บันถึง, คอย
มหู	หมายถึง	ต้องการ
มะงุมมะงาหรา	หมายถึง	เที่ยวป่า, อากาศที่ตื้นตันไปโดยไม่รู้ทิศทาง หรือ งุ่มง่าม (มาจาก kembang)
มะตี	หมายถึง	ตาย (ยืมมาจาก มฤติ ในสันสกฤต)
มาระ	หมายถึง	โกรธ
มารี	หมายถึง	มา
มินตา	หมายถึง	ขอโทษ
เมน	หมายถึง	เล่น
ยะงันจะคับ	หมายถึง	พูดไม่ได้
ยะหิทา	หมายถึง	เย็บ
ยาหยัง	หมายถึง	ชนะศัตรู
ละรี	หมายถึง	เล่นไป

7. คำขยาย (วิเศษณ์)

กระจิริต	หมายถึง	เล็กน้อย (มาจาก เกะจิล, เกะจิก)
กระพัน	หมายถึง	ทนทานต่อศัตรูร้าย มักใช้ว่า อยู่ยงคงกระพัน (มาจาก กะบัล)
กาหลา	หมายถึง	เหมือนดอกไม้
จินดาหรา	หมายถึง	ฉลาด
นักนิน	หมายถึง	นิน, อ่อน โดยปริยายหมายถึง ผู้หญิง “จากมานักนินเนื้อ นอนหนาว)
บุหงัน	หมายถึง	ดอกไม้, แข็งแรง
มะหัล	หมายถึง	แพง, หายาก
ยังหยัง	หมายถึง	รูปร่าง
ยาหัด	หมายถึง	ชั่ว, ไม่ดี, หยาบ, ไม่งาม
สาหรี่	หมายถึง	งาม, น่ารัก, ดี
หยังหยัง	หมายถึง	งาม
อิฉู	หมายถึง	บัดนี้, เดียวนี้
อุดากัน, อนุากัน	หมายถึง	เล็บยาว

8. คำเกี่ยวกับชื่อเพลงไทย เครื่องดนตรีไทย การละเล่น

โฉน	หมายถึง	ชื่อปีชนิดหนึ่ง มีรูปร่างเหมือนปีชวา แต่ขนาดเล็กกว่ามาก เรียก
-----	---------	---

		อีกอย่างว่า สรไน (ชาว-มลายูยืมมาจากภาษาเปอร์เซียว่า serunai)
เบ้าหลุด	หมายถึง	ชื่อเพลงไทยทำนองหนึ่ง (ชาว-มลายูยืมมาจากภาษาอาหรับ maulud)
ม้าย่อง	หมายถึง	ชื่อเพลงไทยทำนองหนึ่ง (มาจาก lagu ma'yong เป็นชื่อการแสดงมหรสพอย่างหนึ่งของชาวมลายู คล้ายการแสดงมโนราห์สมัยก่อนแพร่หลายมาก)
ยี่เก, ลิเก	หมายถึง	การเล่นชนิดหนึ่ง (มาจาก dikir, dzikir)
รองเง็ง	หมายถึง	ศิลปะการแสดงแบบหนึ่งของชาวมุสลิมภาคใต้ เป็นการเต้นรำคู่ชายหญิง และร้องเพลงคลอไปด้วย(มาจาก ronggeng)
รำมะนา	หมายถึง	กลองชนิดหนึ่ง รูปกลมแบน ตื้น มีหน้าเดียว (มาจาก rébana)
อังกวด	หมายถึง	จ้องหนอง
อังกะลุง	หมายถึง	ชื่อเครื่องดนตรีอย่างหนึ่งของชาว ใช้เขย่า (มาจาก angkelong, angkloeng)

9. คำเรียกเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ

กำพู่	หมายถึง	ตุ้มหู มาจาก kërabu
กระจับปั้ง, จับปั้ง	หมายถึง	เครื่องปิดของลับของเด็กหญิง ทำด้วยเงินหรือนากเป็นต้น (มาจาก จะปั้ง)
จะปั้ง	หมายถึง	เครื่องปิดของลับของเด็กหญิง ทำด้วยเงินหรือนากเป็นต้น, กระจับปั้ง, จับปั้ง, ตะปั้ง หรือทับปั้ง ก็เรียก; แผ่นโลหะที่ติดฝาหีบสำหรับปิดรูปกุญแจ, ใช้เรียกสิ่งอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน เช่น จะปั้ง หุกลอง จะปั้งห่วงประตู
ปั่นจู้เหรีจ	หมายถึง	เครื่องรัดเกล้าที่ไม่มียอด, โจรป่า
ปั่นเหนง	หมายถึง	เข็มขัด (มาจาก pénding)
ปาเต๊ะ	หมายถึง	ชื่อผ้าโสร่งชนิดหนึ่งใช้เคลือบด้วยขี้ผึ้งเหลว บางตอนที่ไม่ต้องการให้มีสีสันทหรือลวดลาย (มาจาก batek)
โสร่ง	หมายถึง	ผ้านุ่งเป็นถุงมีลวดลายต่าง ๆ อย่างชาวมลายูยืม (มาจาก sarong)

10. คำเรียกธรรมชาติ

บุหลัน	หมายถึง	เดือน, ดวงเดือน, พระจันทร์ (มาจาก bulan)
พัทธยา	หมายถึง	ชื่อลมที่พัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

		(มาจาก barat daya)
มะตาหารี	หมายถึง	ดวงอาทิตย์ (มาจาก matahari)
สลัดัน	หมายถึง	ลมที่พัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ, พายุใหญ่ (มาจาก sélatan)
สลุด	หมายถึง	ต้ม, โคลนเลน พบในเรื่องพระอภัยมณี “เที่ยวกัดกินดินสลุดที่ผุดลอย” (มาจาก sélut)

11. คำที่เกี่ยวข้องกับบุคคล

กะกั้ง, กะกัันดา	หมายถึง	พี่, พี่ชาย (มาจาก kakang, kakanda)
กะลาสี่	หมายถึง	ลูกเรือ, อย่างเครื่องแต่งกายกะลาสี่สมัยโบราณหรือพลทหารเรือปัจจุบัน (คำวิเศษณ์) (มลายูยืมมาจากคำ อิหร่าน kelasī ชะลาสี่)
เกน	หมายถึง	นาง
ฉลาก	หมายถึง	ชื่อชนชาติเดิมพวกหนึ่ง อยู่ทางทะเลด้านตะวันตกของแหลมมลายู, ชวน้ำ หรือ ชาวเล ก็เรียก. (มาจาก ชะลัง); ชื่อผ้าที่มีลายชนิดหนึ่ง เรียกว่า ผ้าลายฉลาก “พวกโคลนเลวลายฉลากก็บรี๊ญวน” (ในขุนช้างขุนแผน)
โด้ะ	หมายถึง	คำเรียกคนสูงอายุหรือคนที่ได้รับความนับถือ (มาจาก ดาโด้ะ)
ประตง	หมายถึง	โจร
ปะตปา	หมายถึง	นักบวช
ปะหมันอาหยี่	หมายถึง	น้ำ
ปาตี	หมายถึง	ผู้เป็นใหญ่
ปาเต๊ะ	หมายถึง	ชื่อตำแหน่งขุนนาง
ปาปอหยี่สังฆาตา	หมายถึง	พ่อ
มัจจุ	หมายถึง	พล
ยาหยี่	หมายถึง	น้องรัก (มาจาก yayi)
ละกุ่มะนิส	หมายถึง	คนที่รัก, คนที่ชอบใจ
ลักษณาณา	หมายถึง	แม่ทัพเรือ
ลาเจ็ด	หมายถึง	เจ้า, แม่ทัพ
วาโมร	หมายถึง	คนป่า, คนไร่
วินันตู	หมายถึง	น้องเขย
วิเยน	หมายถึง	ชั้นที่
วิลันดา	หมายถึง	ชาวดัชต์, ชาวฮอลันดา
สังคาตา	หมายถึง	พ่อ

สังปะติแหงะ, สังปะติเหงะ	หมายถึง	ฤๅษี
โสกาดานา	หมายถึง	คนใช้, ขอเฝ้า
อะนะ, อะหนะ, อานะ	หมายถึง	ลูก, น้อง (ใช้เป็นคำเรียกแสดงความรู้สึกรักและเอ็นดู) “อันอะห นะบุษบาบังอร (ในเรื่องอิเหนา), (ช. anak ว่า ลูก ใช้ได้ทั้งลูกคน และลูกสัตว์)
อาเต๊ะ	หมายถึง	น้อง
อาหรััดกัตติกา	หมายถึง	ม้าใช้, ม้าเร็ว

12. คำที่ใช้เรียกสิ่งของ

กระชัง	หมายถึง	บังสาตที่ปิดและเปิดได้ (มาจาก keranjang กระรันชัง หมายถึง กระจาด)
กะเปะ		ภาชนะชนิดหนึ่ง สำหรับตักน้ำขึ้นมาจากบ่อ (ภาษาถิ่นใต้) (มาจาก upek) ส่วนที่ เป็นภาชนะแล้วเรียกว่า ตีหมา, หมา มาจาก timbang)
มอระกู่	หมายถึง	เครื่องสูบยาของชาวอาหรับ ลักษณะเป็นขวดทรงสูงหรือหม้อมีขา หยั่ง ด้านบนมีถ้วยสำหรับใส่ยาเส้นผสมเครื่องเทศ เครื่องหอม หรือผลไม้ มีฝาปิด มีท่อต่อจากถ้วยยาลงมาถึงก้นขวดที่มีน้ำหล่อ อยู่ เมื่อดูดจะทำให้ควันผ่านน้ำขึ้นมา เขียนเป็น มรกู่ มระกู่ มะระ กู่ หรือ มาระกู่ ก็มี “ออกจากแก่งเล็งแลเห็นแต่แขก ด้วยแปลง แปลกลอมปนคนทั้งหลาย มีตุ้งกำมาระกู่เหมือนผู้ชาย พระมุง หมายมองตามดูทราชมเขย (จากพระอภัยมณี)

13. คำที่ใช้ทั่วไป

กรง	หมายถึง	สิ่งที่ทำเป็นซี่ ๆ สำหรับขังนกเป็นต้น (มาจาก kurong)
กระทง	หมายถึง	ภาชนะเย็บด้วยใบตองหรือใบไม้เป็นต้น ยกขอบสูงสำหรับใส่ของ, ภาชนะที่ทำขึ้นสำหรับลอยน้ำในประเพณีลอยกระทง; ตอนหนึ่ง ๆ ของนาซึ่งมีคันกัน เรียกว่า กระทงนา, อันนา ก็เรียก; ผ้าทอน หนึ่ง ๆ ของจิ๋ว มีลักษณะเหมือนกระทงนา ซึ่งมีรูปสี่เหลี่ยม; ไม้ กระดานที่ยึดกาบเรือหรือพาดแคมเรือทั้ง 2 ข้างเป็นตอน ๆ (มา จาก kudong กุดง)
กะโหลก	หมายถึง	ภาชนะตักน้ำทำด้วยกะลามะพร้าว (มาจาก gélok)
กำบัง	หมายถึง	ช่อดอกไม้ (มาจาก kembang)
กำยาน	หมายถึง	วัตถุเครื่องหอมชนิดหนึ่ง (มาจาก kéményan กะมะณัน)

กุญแจ	หมายถึง	เครื่องสำหรับใส่ประตูหน้าต่าง เป็นต้น (มาจาก kunchi)
กุหลาบ (กอและ)	หมายถึง	เรือขุดชนิดหนึ่ง เรียกเพี้ยนเป็น กอและ กอแหละ กุไล หรือ ปุแหละ ก็มี (มาจาก kolek)
ขันซี	หมายถึง	สัญญา, นัดหมาย, ตกลงกัน “มาตราหนึ่งสารพหนังสือกรมทันทันใด ขันซีบริคนให้แก่กัน” (ในกฎหมายตราสามดวง) (มาจาก janji)
ดาลัด	หมายถึง	ดวงแก้ว
ตลับ	หมายถึง	ภาชนะอย่างหนึ่งสำหรับใส่สิ่งของ มีรูปกลมแป้น ขนาดไม่ใหญ่นัก มีฝาปิด (มาจาก ตลป ว่ากล่องเล็ก ๆ สำหรับใส่หมาก)
ธรณีประตู	หมายถึง	ไม้รองรับกรอบเข็ดหน้าหรือวงกบประตู มีรูปสำหรับรับเดือยบานประตู และมีรูสำหรับลงลิ้มหรือลงกลอน เช่น ธรณีประตูโบสถ์ ปัจจุบันเรียกไม้รองรับประตูว่า ธรณีประตู (มาจาก demni)
บุหงารำไป	หมายถึง	ดอกไม้ชนิดต่าง ๆ นำมาปรุงด้วยเครื่องหอมแล้วบรรจุในถุงผ้าโปร่งเล็ก ๆ ทำเป็นรูปร่างต่าง ๆ (มาจาก bunga rampai)
ประตู	หมายถึง	ช่องทางเข้าออกของบ้านเรือน เป็นต้น (มาจาก pitu, pintu)
มะดา	หมายถึง	ดวงตา
มिया	หมายถึง	โตะวางของ
มุสะ	หมายถึง	มุ้ง
ยิหวา	หมายถึง	ดวงชีวิต ดวงใจ (ยืมจากภาษาสันสกฤตว่า jiwa หมายถึง ชีวิต วิญญาณ)
ราชะ	หมายถึง	ยันต์ “ฉลองพระองค์ลงราชะ”
ริดสีดวง	หมายถึง	ชื่อโรค เกิดในช่องตา จมูก และทวารหนัก (มาจาก resdong, resting)
ลุสา	หมายถึง	วันมะรืน
สลัด	หมายถึง	โจรสลัดเรือกลางทะเล (มาจาก sélat)
สะบะ	หมายถึง	ตะกร้อ
หวันยิหวา	หมายถึง	ชีวิต, ดวงวิญญาณ
อาสิน	หมายถึง	ผลประโยชน์รายได้อันเกิดจากต้นผลไม้ (มาจาก hasil ว่า ผลประโยชน์รายได้)
อาแสะ	หมายถึง	กริช
อุหรับ	หมายถึง	ผงกระแจะจันทร์ปนทองสำหรับเจิมในการอภิเษกครั้งนี้ “อบอุหรับจับกลิ่นหอมหวาน (ในอิเหนา)

14. คำที่ใช้ในวรรณคดีเรื่องดาหลังและอิเหนา

คำภาษาชวา-มลายูเข้ามาปะปนในภาษาไทยเนื่องจากอิทธิพลของวรรณคดีเรื่องดาหลังและอิเหนา มีจำนวนไม่มาก แต่เป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าไทยได้รับเอาคำชวา-มลายูเข้ามาในภาษาไทยด้วย ดังนี้

กระยาหั่น	หมายถึง	ที่อยู่ของเทพเจ้าคือสวรรค์ (มาจาก กายงัน)
กะกั๋ง	หมายถึง	พี่ชาย “มานี้กะกั๋งประสันตา จงพาเข้าไปชมแสงจันทร์” ในอิเหนา (มาจาก kakang)
กระระตะ	หมายถึง	กระตุนให้ม้าวิ่ง “กระระตะอาซาชิงชัย” ในอิเหนา (มาจาก gértak)
ก้าโละ	หมายถึง	นางเอกในเรื่องดาหลัง หรืออิเหนาใหญ่ ชื่อบุษบก้าโละ (มาจาก galoh คาโล๊ะท หมายถึง เจ้าหญิง (ช.))
กิดาหยัน	หมายถึง	มหาดเล็ก (มาจาก เก้อะดายน)
กูเรป็น	หมายถึง	รื่นรมย์, สุขสบาย (เป็นชื่อเมือง) (มาจาก กูริป็น)
ซ่าโอะ	หมายถึง	ผ้าห่มอย่างสไบ “ซ่าโอะกรองสุวรรณพรรณราย” ในดาหลัง
ซ่าเห็งด, ส่าเห็งด	หมายถึง	นางข้าหลวง, นางกำนัล “บัดนั้นนวลนางซ่าเห็งดสาวศรี” “หนึ่งชื่อซ่าเห็งดลาวัญญ์” (มาจาก sunggit)
คะหมัง	หมายถึง	เสนา ข้าราชการฝ่ายทหาร (มาจาก démang)
ดาหลัง	หมายถึง	นายหนัง ผู้พากย์หนัง “ดาหลังววยังแล้วชูเชิด” (มาจาก dalang)
ดาฮา	หมายถึง	ซึ่งยังโลกให้ฉงน (คืองามมาก) (เป็นชื่อเมือง) (มาจาก ดาฮา)
บุหงา	หมายถึง	ดอกไม้ (ม.) (มาจาก บุหงา)
บุหรง	หมายถึง	นก, นกยูง (มาจาก burong)
แบหลา	หมายถึง	ฆ่าตัวตาย (มาจาก bela)
ประรุกล	หมายถึง	การชื่นใจ การชมชื่น “พระเป็นดาหลังไปเล่นงาน ก็เห็นองค์เยาว- มालย์พระบุตรี พระลอบลักขึ้นไปประรุกล จนได้ภิรมย์สมศรี” (มา จาก rogol)
ประเสบันอากง	หมายถึง	วังลูกหลวง, วังหลานหลวง (มาจาก paseban agong)
ประไหมสุหรี	หมายถึง	พระอัครมเหสี (มาจาก เป้อไมสุหรี)
ปะตาระกาหลา	หมายถึง	เทวดาผู้ใหญ่ (มาจาก เบ้อะตารา กาลา)
ปันจุเห็งจ	หมายถึง	โจรปล้น, พวกรบ, ทหาร (ม.) (มาจาก เป็นยุเร็ด) นักรบ, ทหาร (ช.)
ปันหยี	หมายถึง	ผู้ที่มีฝีมือในการรบแบบตัวต่อตัว แล้วตั้งตัวเป็นหัวหน้าชุมนุมโจร มีฝีมือและไพร่พล อาศัยป่าเขาเป็นบ้านเป็นเมือง (มาจาก ปันหยี)
พันตุ	หมายถึง	ช่วยหรือสงเคราะห์ (มาจาก พันตุ), (ไทยใช้ในความหมายว่า รบ)
เกน	หมายถึง	นาง เช่น เกนหลงหนึ่งหรัตขนิษฐา (มาจาก ken)

มะเดหวิ	หมายถึง	พระมหะสิรองจากพระอัครมเหสี, ปกติใช้หมายถึง พระชายาของพระศิวะ คือพระอุมาเจ้า (มาจาก มะเดหวิ, มหาเดวี)
ย่าหรั้น	หมายถึง	ม้า (ช.), ชื่อปลอมของสียะตรา (มาจาก ยาร์ัน)
ระเด่น	หมายถึง	ผู้เป็นโอรสของระตุ จะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้ (มาจาก ระเด่น)
ระเด่นอิเหนา	หมายถึง	ยุกพรราช, มกุฎราชกุมาร (มาจาก ราเด่นอินู)
ระตุ	หมายถึง	ผู้ครองแคว้น, พระเจ้าแผ่นดิน จะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้ (มาจาก ราตุ)
ลิฏู	หมายถึง	ตำแหน่งมเหสีลำดับที่ 4 ของกษัตริย์ชวา (มาจาก liku)
วาตี	หมายถึง	คำต่อท้ายชื่อคนในเรื่องอิเหนา เช่น จินตหราวาตี สะการะวาตี (มาจาก wati หมายถึง สุภาพสตรี คุณผู้หญิง)
สะการะ	หมายถึง	ดอกไม้ (มาจาก sélkar, sékara)
สะตาหมัน	หมายถึง	สวน (มาจาก taman)
สาหรื	หมายถึง	งาม, น่ารัก, ดี (มาจาก séri ซึ่งยืมจากคำว่า ศรี ในภาษาสันสกฤต)
สำเห้งัด	หมายถึง	ชื่อพี่เลี้ยงนางบุษบา (มาจาก sunggit แปลว่า นางข้าหลวง)
หนึ่งหรัต	หมายถึง	เป็นใหญ่ (มาจาก ning rat แปลว่า แห่งโลก)
อัสยุดะหวา	หมายถึง	เทวดา (มาจาก dewa แปลว่า เทว, asal แปลว่า ต้นกำเนิด สืบเชื้อสายลงมา)
อัสยุดะหยา	หมายถึง	เทวดาแต่ดั้งเดิม คือเทพในลัทธิฮินดู ไม่ใช่เทวดาในศาสนาอิสลาม ในอิเหนาว่า “พระผู้วงศ์เทวีนอัสยุดะหยา” (มาจาก asal-nya)
อากง	หมายถึง	ใหญ่, สำคัญ “ประเสบันอากง” ในอิเหนา (มาจาก agong)
อิเหนา	หมายถึง	ผู้เยาว์ (มาจาก อินู)
อุนดากรรม	หมายถึง	ม้า, ใช้เป็นชื่อผู้ชาย (มาจาก อุนดากัน)
แอหนัง	หมายถึง	นางซี “ว่าแล้วอุนดากรรมเรื่องยศ ก็ทรงพรตเป็นแอหนังก่อน” ในอิเหนา (มาจาก endang)

บทสรุป

การยืมภาษาชวา-มลายูเข้ามาใช้ในภาษาไทย มีประโยชน์มากมายต่อผู้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ด้วยคุณูปการที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ระหว่างชนชาติไทยกับชนชาติชวา-มลายูที่ดำเนินมาตั้งแต่อดีต ทั้งจากการปกครอง การค้าขาย วรรณคดี ฯลฯ ก่อให้เกิดการสัมผัสภาษาขึ้นระหว่างผู้ใช้ภาษาต่างตระกูลกัน สิ่งนี้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างชนชาติที่มีภูมิประเทศอยู่ใกล้กัน และยังคงปรากฏร่องรอยด้านภาษามาจวบจนปัจจุบัน

บรรณานุกรม

- ขุนศิลปกรรมพิเศษ (แปลก ศิลปกรรม). (2529). **พจนานุกรมคำพ้องไทย-มลายู**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- โครงการศึกษาวิจัยเพื่อจัดการความรู้เรื่องอัตลักษณ์และภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัยของท้องถิ่น กรณีศึกษาพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างฝั่งอ่าวไทย. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2562, จาก <http://www.arch.su.ac.th/vmresearch/index.php/menu-melayu3>
- ฐานข้อมูลสังคม-วัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. (2559). สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2562, จาก https://www.sac.or.th/databases/southeastasia/coverage.php?c_id=3
- ณัฐพร จันทร์งาม. (2557). **ร่องรอยคำศัพท์ภาษามลายู-ชวา อาหารับ เปอร์เซีย ในภาษาและวรรณกรรมไทย**. [เอกสารอัดสำเนา]. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- ธนศ เวศร์ภาดา. (บรรณาธิการ). (2562). **คำยืม: แยกขอมจีน**. กรุงเทพฯ: เวศร์ภาดา กรู๊ป.
- นวพรรณ ภัทรมูล. (2553, กุมภาพันธ์ 24). **ไปดูพัฒนาการ “อักษรโบราณ” ของอินโดนีเซีย**. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2562, จาก <https://www.sac.or.th/databases/southeastasia/backend/resource/file/20100224-OldScript-Indonesia-nawaphan.pdf>
- วัลยา ช่างขวัญยืน. (2547). คำยืมภาษาชวา-มลายู. ใน **บรรทัดฐานภาษาไทย**. (น. 225-235) กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย.
- ประชาไท. (2555, ธันวาคม 25). **ธีรวัตติ ฌ ป้อมเพชร : สยาม ชวา รัฐบนคาบสมุทรมมาเลย์ และฮอลันดา ทศวรรษที่ 1630-1690**. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2562, จาก <https://prachatai.com/journal/2012/12/44382>
- ประเสริฐ เย็นประสิทธิ์. (2556). **สนุกกับภาษามลายู ภาษาที่ใช้ในหลายประเทศ**. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- วลัยลักษณ์ ทรงศิริ. (2550, กรกฎาคม 1). **Desa Buntu ชุมชนในชวา**. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2562, จาก <http://lek-prapai.org/home/view.php?id=343>
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2548). กรุงเทพฯ มาจากไหน BANGKOK: THE HISTORICAL BACKGROUND. กรุงเทพฯ: มติชน อังโน **ศิลปวัฒนธรรม** (2562, มกราคม 2). คนกรุงเทพฯ ยุคแรก เป็นใคร? มาจากไหน? ค้นยุคสมัย “ความเป็นกรุงเทพฯ” ที่แท้. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2562, จาก https://www.silpa-mag.com/history/article_25314
- อนุমানราชธน,พระยา. (2515). **นิรุกติศาสตร์**. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา.
- Khamis (2553, กุมภาพันธ์ 18). **ชนชาวชวา ในเกาะชวา ประเทศอินโดนีเซีย**. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2562, จาก <http://nikrakib.blogspot.com/2010/02/adat-jawa.html>